

Priopćenje

EUROPSKO IZVJEŠĆE O DROGAMA 2026.: GLAVNI PODACI

Novi zdravstveni rizici za Europljane na tržištu droga koje se brzo mijenja

(9. 6. 2026., LISABON) **EMBARGO 09:00 WEST/LISABON | 10:00 CEST/BRUXELLES** Osobe koje konzumiraju droge u Europi suočavaju se s novim zdravstvenim rizicima jer se tržišta droga brzo razvijaju i postaju složenija. Ovo upozorenje uputila je **Agencija Europske unije za droge (EUDA)** u svojem **Europskom izvješću o drogama 2026.: Trendovi i razvoj**, objavljenom danas ⁽¹⁾.

Na temelju podataka iz 29 zemalja (skupina **EU-27, Norveška i Turska**) u godišnjem pregledu istaknuti su rizici za javno zdravlje koji proizlaze iz široke dostupnosti i upotrebe sve raznolikijeg raspona tvari, često visoke potentnosti ili čistoće. I dalje se pojavljuju novi proizvodi od kanabisa, dok je raznolikost opioida i stimulansa koji se prodaju u porastu. Česta je i istodobna konzumacija više tvari, pri čemu osobe kombiniraju droge na načine koji povećavaju rizik i otežavaju intervencije. Sposobnost Europe da se uhvati u koštac s ovim složenim izazovima ovisit će o jačim sustavima pružanja usluga i kontinuiranim ulaganjima u prevenciju, liječenje, smanjenje šteta i socijalnu reintegraciju.

Nove psihoaktivne tvari i dalje se otkrivaju otprilike jednom tjedno. U Europi je 2025. prvi put prijavljeno 50 novih psihoaktivnih tvari, čime je ukupan broj tvari koje prati EUDA porastao na 1050. Među njima su i snažni novi sintetički opiodi, koji predstavljaju povećani rizik od trovanja opasnog po život. E-pušenje ili korištenje e-cigareta, koje uključuje proizvode koji sadrže nikotin, sada je uobičajena značajka konzumacije tvari među adolescentima u Europi ([ESPAD, 2024.](#)). E-cigarete koje sadržavaju druge tvari, kao što su sintetički i polusintetički oblici kanabisa, zaplijenjane su u državama članicama EU-a, što izaziva zabrinutost da bi mogle postati sredstvo za druge štetne tvari, uključujući potencijalno nove sintetičke opioide.

Osim štetnih posljedica za zdravlje i društvene ranjivosti u izvješću se naglašava kontinuirani utjecaj tržišta droga na sigurnost Europe. Zastrašivanje i nasilje povezani s drogom i dalje su problem, uključujući iskorištavanje i regrutiranje ranjivih mladih osoba od strane kriminalnih skupina za krijumčarenje droga i počinjenje nasilja.

Istovremeno se mreže nezakonite trgovine brzo prilagođavaju naporima za provođenje zakona. Nakon intenzivnijih policijskih operacija u velikim europskim lukama kriminalci su diversificirali svoje rute i metode kako bi izbjegli otkrivanje. Sve više upotrebljavaju manje luke, transfere na moru koji uključuju brze (engl. „go-fast”) brodove i druga plovila, kao i polupodmornice, dronove i sofisticirane tehnike prikrivanja. Takav razvoj otežava otkrivanje nezakonite trgovine i postavlja veće zahtjeve tijelima za izvršenje zakonodavstva i carinskim tijelima.

Nova [Strategija EU-a za droge](#) i [Akcijski plan za borbu protiv trgovine drogom](#), zajedno s predloženim novim pravilima za praćenje i kontrolu [prekursora za droge](#), dio su sveobuhvatnog odgovora EU-a na razvoj pojave droga.

Magnus Brunner, europski povjerenik za unutarnje poslove i migracije, kaže: „U *Europskom izvješću o drogama* ukazuje se na ljudsku cijenu konzumacije droga – prema najnovijim godišnjim podacima od predoziranja je umrlo najmanje 7600 ljudi. Moramo se maksimalno potruditi da spriječimo opasne nove proizvode da preplave tržište i iskoristiti punu snagu zakona kako bismo nezakonitim trgovcima ukinuli njihov poslovni model. U okviru sustava ranog upozoravanja EU-a rano uočavamo nove trendove. Akcijskim planom za borbu protiv trgovine drogom europskim smo tijelima pružili jasan priručnik, a jačanjem međunarodne suradnje gradimo globalno djelovanje u borbi protiv te nezakonite trgovine.”

Dr. Lorraine Nolan, izvršna direktorica EUDA-e, dodaje: „Tržišta droga se brzo razvijaju, a raznolikost tvari na europskim ulicama postaje sve nepredvidljivija. To povećava rizik: ljudi mogu uzimati vrlo potentne droge, a da često to ne znaju. Pouzdane činjenice sada su važnije nego ikad. *Europsko izvješće o drogama* pruža dokaze kako bi se osiguralo da su naši oblikovatelji politika, stručnjaci i zajednice dobro pripremljeni. EUDA istodobno jača svoje sustave praćenja i pripravnosti kako bi bolje zaštitila europske građane i poduprla učinkovite odgovore. Uravnotežen pristup od ključne je važnosti za rješavanje problema i ponude i potražnje. Osim što mora biti utemeljen na znanosti, mora biti usmjeren i na ljudska prava i javno zdravlje.”

Kanabis: preusmjeravanje ruta, jači proizvodi, novi zdravstveni rizici

Mijenjaju se putovi nezakonite opskrbe kanabisom i metode nezakonite trgovine, pri čemu se sve većim količinama biljnog kanabisa nezakonito trguje iz zemalja izvan Europe, posebno iz **Kanade** i **Sjedinjenih Američkih Država**, a u manjoj mjeri iz **Tajlanda**. Prekomjerna proizvodnja, niže cijene i snažno tržišno natjecanje na **sjevernoameričkom** tržištu kanabisa doveli su do viška jeftinijih proizvoda veće potentnosti na tom tržištu. Pošiljke iz **Kanade** u Europu obično se prikrivaju u pomorskim kontejnerima, dok se pošiljke iz **Sjedinjenih Američkih Država** najčešće otkrivaju u poštanskom prometu.

Zapljene u glavnim lukama primjer su tog trenda. Nadležna tijela su 2025. presrela oko 21 tonu biljnog kanabisa i u lukama Rotterdam i Antwerpen, uglavnom **kanadskog** podrijetla. Osim tih tokova pojavljuju se i zdravstveni problemi. **EUDA** je 2025. objavila svoju prvu obavijest o riziku putem [Europskog sustava upozoravanja na droge](#) o kanabisu iz **Sjeverne Amerike**, u kojoj je istaknula rizike od potencijalno opasnih pesticida. Time se naglašava potreba za ciljanim odgovorima i kontinuiranom međunarodnom suradnjom.

Kanabis je najčešće konzumirana nedopuštena droga u Europi, a procjenjuje se da je 24,9 milijuna odraslih Europljana (u dobi od 15 do 64 godine) konzumiralo tu drogu u prethodnoj godini. Veća dostupnost potentnijih i raznolikijih proizvoda od kanabisa povećava zdravstvene rizike, što odgovore čini složenijima. Trećina (33 %) osoba koje su se uključile u program liječenja od ovisnosti u Europi bila je ovisna o kanabisu, što je prema procjenama 104 000 konzumenata 2024. Od toga je 62 000 osoba po prvi put započelo liječenje. Kanabis, uključujući proizvode visoke potentnosti, ekstrakte i jestive proizvode, povezan je s hitnim hospitalizacijama. Patvorenje proizvoda od kanabisa potentnim [sintetičkim kanabinoidima](#) i široka dostupnost [polusintetičkih kanabinoida](#) povećavaju rizik od štetnih posljedica. Obje vrste prodaju se u obliku e-cigareta i jestivih proizvoda, što izaziva zabrinutost zbog prihvatanja kod novih, a možda i mlađih potrošača.

Politike o kanabisu i dalje se razvijaju u Europi, pri čemu su neke države članice EU-a promijenile ili sada preispituju svoj pristup upotrebi i opskrbi kanabisom u rekreativne svrhe. Ove su reforme u različitim fazama razvoja i evaluacije te se razlikuju od zemlje do zemlje. **Češka, Njemačka, Luksemburg i Malta** dopuštaju ograničen kućni uzgoj. **Njemačka** i **Malta** također dopuštaju neprofitnu prodaju članovima reguliranih uzgojnih udruženja, dok **Nizozemska** provodi pokus s kanabisom proizvedenim u reguliranim prostorima koji se prodaje u *coffeeshopovima*, odnosno prodajnim mjestima na kojima je dopuštena maloprodaja kanabisa. **EUDA** će svojim europskim [skupom alata za politiku u području kanabisa](#) pomoći oblikovateljima politika poticanjem usporedivog praćenja i evaluacije svih oblika politika kontrole kanabisa.

Opioidi: novi sintetički opioidi ugrožavaju javno zdravlje, dok tržište heroina ostaje otporno

Opioidi, obično u kombinaciji s drugim tvarima, i dalje su vodeći uzrok smrtnih slučajeva uzrokovanih konzumacijom droga u Europi. **EUDA** procjenjuje da je u EU-u 2024. bilo najmanje 7 600 smrtnih slučajeva od predoziranja, uglavnom zbog uzimanja više tvari. Opioidi koji nisu heroin, uključujući vrlo potentne sintetičke opioide, lijekove za liječenje agonistima opioida i lijekove za ublažavanje boli, otkrivaju se u znatnom udjelu smrtnih slučajeva od predoziranja u nekim zemljama.

Novi sintetički opioidi, često vrlo potentni, izazivaju posebnu zabrinutost, a od 2009. u Europi je otkriveno njih 95. Samo je 2025. u [europski sustav ranog upozoravanja](#) prijavljeno sedam novih sintetičkih opioida, uključujući nitazene i orfine. U **sustav ranog upozoravanja** sve se više prijavljuju i lažni lijekovi koji sadržavaju nitazene i oponašaju zakonite lijekove koji se izdaju na recept kao što su oksikodon ili diazepam. Deset je zemalja 2024.

zapljenilo više od 50 000 tableta koje sadržavaju nitazen, što je povećanje u odnosu na 23 000 u 2023. (380 u 2022.). Postoji zabrinutost da se takve tablete mogu širiti među skupinama bez tolerancije na opioide, uključujući mlade ljude. EUDA koordinira [mrežu forenzičkih i toksikoloških laboratorija](#) radi povećanja analitičkih kapaciteta i osiguravanja uvida na terenu. Agencija trenutačno priprema procjenu prijetnji o novim sintetičkim opioidima u Europi nakon [procjene](#) vrlo potentnih sintetičkih opioida u baltičkim zemljama 2025.

Kineska potpuna zabrana nitazena u srpnju 2025. mogla bi preusmjeriti tržište prema alternativnim opioidima. Povećava se broj prijava o orfinima u Europi. Od 2024. identificirano je devet novih orfina, od kojih su dva (ciklorfin i spiroklorfin) trenutačno pod istragom EU-a. U razdoblju od lipnja 2024. do siječnja 2026. prijavljeno je 18 smrtnih slučajeva povezanih s orfinima.

Smrtni slučajevi povezani s fentanilom, vrlo snažnim sintetičkim opioidom, naglašavaju potrebu za oprezom. U **Bugarskoj** je povezan s više od 100 smrtnih slučajeva povezanih s drogom prijavljenih između 2024. i 2025. Poboljšanje dostupnosti terapije opioidnim agonistima u širokom opsegu, programa podjele igala i šprica te naloksona za primjenu kod kuće (THN) i dalje je ključno za rješavanje trenutačnih problema s opioidima i osiguravanje pripravnosti i otpornosti na promjene na tržištu opioida. Sve veći broj zemalja nudi programe THN-a (19 europskih zemalja u 2025.).

U međuvremenu se europsko tržište heroina pokazalo otpornim. Čini se da su napredne prakse obrade i patvorenja, kao i taktičko upravljanje opskrbom velikim **afganistanskim** zalihama (procijenjene na oko 12 000 tona opijuma 2025.) koje provode mreže za nezakonitu trgovinu, osigurale zaštitu s obzirom na nagli pad uzgoja maka i proizvodnje opijuma koji je uslijedio nakon talibanske zabrane 2022. Proizvodnja se također premješta negdje drugdje. **Pakistan** se pojavio kao izvor opijuma i heroina, pri čemu je 2025. uzgojeno više od 9000 hektara opijumskog maka, čime je postao konkurent proizvodnji Afganistana. U Aziji je uzgoj opijumskog maka u **Mjanmaru** dosegao desetogodišnji vrhunac s više od 45 000 hektara u 2025.

Kokain: rastuće štetne posljedice, konzumacija crack kokaina i promjena taktika nezakonite trgovine

Današnje izvješće pokazuje da je konzumacija kokaina i dalje visoka u cijeloj Europi, pri čemu ga je prošle godine konzumiralo oko 4,3 milijuna odraslih Europljana (u dobi od 15 do 64 godine). Osim toga, povećava se i geografski doseg kokaina, kao i njegove štetne posljedice. Najnovije analize komunalnih [otpadnih voda](#) pokazuju da je od 85 gradova za koje postoje podatci za 2024. i 2025., u 48 (57 %) slučajeva zabilježen porast tragova kokaina. Broj ljudi koji započinju liječenje zbog problema s kokainom nastavlja rasti. Kokain je 2024. bio druga najčešća ilegalna droga među konzumentima koji su se prvi put uključili u specijalizirani program liječenja ovisnosti, a navelo ga je procijenjenih 37 000 korisnika (porast od 39 % od 2018.). Ukupno je 74 000 osoba koje su se uključile u liječenje navelo kokain kao primarnu drogu.

Dostupni podatci iz 20 zemalja za 2024. upućuju na to da je ta droga bila povezana s više od četvrtine (27 %) smrtnih slučajeva uzrokovanih konzumacijom droga. Kokain je također ostao najčešće prijavljena tvar u slučajevima zaprimanja u sentinel hitne bolničke službe, navedena u 26 % slučajeva. Visokorizični obrasci konzumacije kokaina, uključujući ubrizgavanje i konzumaciju zajedno s opioidima, prijavljuju se u programima za analizu ostataka u špricama i prostorijama za konzumaciju droga.

Crack kokain povećava zabrinutost. Vidljiv je i potencijalno rastući problem u nekoliko europskih gradova, osobito među marginaliziranim skupinama. To može biti posljedica velike dostupnosti kokaina i jednostavnosti lokalne prerade kokaina u prahu u crack kokain. Procjenjuje se da je 2024. 11 400 osoba započelo liječenje zbog problema povezanih s crackom (porast u odnosu na 9 900 u 2023.), od čega je 4 300 osoba prvi put uključeno u tretman. Konzumacija crack kokaina sve više opterećuje službe za smanjenje štetnih posljedica i pružanje liječenja koje nastoje odgovoriti na potrebe skupine koja se suočava s ozbiljnim zdravstvenim i socijalnim problemima. Liječenje problema povezanih s kokainom i dalje je usmjereno na psihosocijalne intervencije, dok se istraživanje potencijalnih farmakoloških terapija nastavlja (npr. [projekt #ScaleUp](#)). [EUDA-in sustav za procjenu prijetnji](#) trenutačno istražuje moguće povećanje konzumacije i štetnih posljedica crack kokaina.

Nakon godina rekordnih zapljena količina kokaina presretnutog u Europi smanjila se 2024. na 330 tona, u odnosu na 419 tona 2023. Broj zapljena je, međutim, porastao na 97 000 (95 000 u 2023.), što upućuje na to da nezakoniti

trgovci možda prelaze na manje, fragmentiranije pošiljke kako bi izbjegli otkrivanje. Iako masovne pošiljke preko morskih luka i dalje održavaju visoku dostupnost kokaina, postoje znakovi da se rute i metode nezakonite trgovine diversificiraju. Sve je više izvješća o iskorištavanju manjih luka, uz sofisticiranije metode prikrivanja i prijenose na moru.

Nezakonita prerada proizvoda od kokaina odvija se i unutar Europe, uglavnom u **Nizozemskoj**. U 2024. šest država članica EU-a zatvorilo je najmanje 42 lokaciju povezanu s proizvodnjom kokaina (34 u 2023.). To je uključivalo pogone za sekundarnu ekstrakciju kokaina kemijski prikrivenog u drugim materijalima, poput plastike. Općenito, carinska tijela i tijela za izvršavanje zakonodavstva suočavaju se sa sve složenijim izazovima, što zahtijeva snažniju međuglagentijsku i prekograničnu suradnju i partnerstva.

Ketamin: sve veći zdravstveni rizici jer se droga sve više preusmjerava na nezakonito tržište

Ketamin, koji je neophodan lijek za anesteziju i ublažavanje boli, sada se sve više zloupotrebljava kao psihoaktivna tvar u Europi. Iako je ukupna konzumacija i dalje relativno niska, postaje sve češća u nekim okruženjima za mlade i noćnu zabavu, u kojima se uglavnom ušmrkava u obliku praha. Zdravstveni rizici u rasponu su od akutnog trovanja do kroničnih štetnih posljedica, kao što su ozbiljna oštećenja mjehura povezana s intenzivnom konzumacijom.

Više pokazatelja upućuje na to da ketamin sve više prodire na europsku scenu droga. Tijekom 2024. 14 % ispitanika u [europskoj internetskoj anketi o drogama](#), koji su konzumirali droge u protekloj godini, prijavilo je konzumaciju ketamina, obično zajedno s alkoholom ili drugim drogama (npr. MDMA). Najnovija europska analiza komunalnih [otpadnih voda](#) pokazala je da su se tragovi ketamina povećali u 40 od 66 gradova za koje su dostupni podatci za 2024. i 2025.

Zdravstvene službe počinju osjećati utjecaj toga. Iako je broj osoba koje se upućuju na specijalizirano liječenje zbog problema povezanih s ketaminom i dalje nizak, u posljednjih se nekoliko godina učetverostručio, s 413 slučajeva 2019. na 1796 slučajeva 2024. Većinu slučajeva prijavilo je šest država članica EU, što vjerojatno odražava dulju povijest dostupnosti i veću nezakonitu upotrebu ketamina u nekim dijelovima Europe. Dostupnost liječenja i dalje je neujednačena u Europi, zbog čega su potrebne odgovarajuće usluge te ciljane prevencija i obavješćivanje o rizicima za osobe koje možda nisu svjesne zdravstvenih rizika.

Većina ketamina zaplijenjena na tržištu nezakonitih droga u Europi potječe iz zakonite farmaceutske proizvodnje, posebno u **Indiji**. Zakonito se uvozi u EU, uglavnom preko **Njemačke**, prije nego što se preusmjeri u nezakonite kanale (vidjeti [studiju EUDA-e](#)). Ta konvergencija zakonitih lanaca opskrbe i nezakonite distribucije dodatno opterećuje javno zdravlje, regulatorna tijela i tijela za izvršavanje zakonodavstva.

Predsjednik Upravnog odbora EUDA-e dr. Franz Pietsch zaključuje: „*Europsko izvješće o drogama* pruža godišnji pregled fenomena droga u Europi i vrijedan temelj za oblikovanje politika i odgovora. Već više od 30 godina oblikovateljima politika i stručnjacima pruža pouzdanu analizu utemeljenu na dokazima kojom se usmjerava njihovo donošenje odluka. Kako se situacija s drogama mijenja, izvješće ne pruža samo uvid u mjere koje poduzimamo danas, već pomaže i u oblikovanju odgovora sutrašnjice. U ovom se izdanju ističe kako EUDA pruža dodanu vrijednost državam članicama EU-a i jača našu pripravnost u tom području usmjeravanjem na znanstvena istraživanja i poboljšanu procjenu rizika.”

Napomene

(¹) Za više informacija o *Europskom izvješću o drogama 2026*. vidjeti <https://www.euda.europa.eu/edr2026>

U izvješću se opisuje stanje u području droga do kraja 2025. na temelju podataka iz 2024. ili posljednje dostupne godine.